

Geçen haftaki yazımızda Meclis'e sevk edilen yeni "Torba Yasa" tasarsından bahsetmiş ve "finansman gider kısıtlaması" sisteminin yeniden getirilmek istenmesini eleştirmiştik.

İlgililer bilir; bu yasa tasarı ile yeni teşvik sisteminin altyapısı oluşturulmaya çalışırken bazı yeni ve önemli vergi düzenlemeleri söz konusu. Çok sayıda mükellef ve girişimciyi ilgilendirecek bu konuda, "Neler yapılmak isteniyor" sorusu önemli ve işin perde arkasında bir çok incelik var. Uygulamada öne çıkacak "beş başlık" ise hepimize fikir verebilir.

Basit usule geçiş kolaylaştırılıyor

Gelir Vergisi Kanunu'nun mevcut halinde, basit usulden gerçek usulde vergilendirmeye geçen mükelleflerin bir daha hiçbir zaman basit usule dönemeyecekleri belirtiliyor. Tasarıda, birçok küçük esnafı çok zor durumda bırakan düzenlemenin iptal edildiği ve basit usul şartlarını taşıyan mükelleflerin yeniden gerçek usulden basit usule dönemelerine olanak sağlandığı görülüyor.

Gerçek gelirlerin vergilendirilmesi, modern vergi sistemlerinin temel ilkesidir. Bu ilkeyi hayata geçirmek için her türlü götürü vergilemeden ve basit usulden uzaklaşılması gerekir. Oysa ki tasarı basit usule geçişi kolaylaştırıyor.

Gayrimenkul sermaye iradi istisnasının kapsamı daraltılıyor

Mevcut uygulamada, ticari, zirai ve mesleki kazanç elde edenlerin istisnadan yararlanması mümkün değildi.

GVK'nin 21. maddesinde yapılması düşünülen düzenleme ile belirlenen tutarın üzerinde -ki bu tutar 2012 yılı için 88 bin TL'dir- ücret, menkul sermaye iradi, gayrimenkul sermaye iradi ve diğer kazanç ve irat elde edenlerin, konut kira gelirleri istisnasından yararlanmaları engelleniyor. Kira gelirlerini doğru beyan edenlere bir teşvik unsuru olan istisna uygulamasının engellenmesi, doğru beyanın önünde

'5 Yeni Düzenleme' Vergide Ne Getiriyor?

bir engel olabilir.

Fazla ve Yersiz Ödenen Vergilerin İadesi

Daha önce bu sütunlardan mükellef alacaklarının gecikmesi halinde, devlet tarafından faiz ödenmemesini eleştirmiş ve konu ile ilgili Anayasa Mahkemesi kararı üzerinde durmuştuk. Mahkeme, iptal kararı nedeniyle doğacak hukuksal boşluğu, kamu yararını ihlal edici nitelikte gördüğünden, iptal hükmünün, Resmi Gazete'de yayımlanmasından başlayarak bir yıl sonra yürürlüğe girmesine karar vermişti.

Bu bağlamda, 213 sayılı VUK'nin 112. maddesinde yapılması öngörülen değişiklik; fazla ve yersiz olarak ödenen vergile-

rin iadesinde, tahsil tarihinden itibaren tecil faizi tutarında faiz ödenmesi öngörülüyor. Ancak, taslak metninde, fazla ve yersiz ödemenin mükelleften kaynaklanması durumunda faizin, hatanın düzeltilmesine ilişkin başvuru tarihinden itibaren hesaplanacağı belirtiliyor.

Bu kanun maddesindeki düzenleme, taslakta yer alan şekliyle yasalastığı takdirde yine mükellef hakkı yenmiş olacak ve söz konusu düzenlemeye yine Anayasa Mahkemesi yolu gözükülecek.

Arsa ve konutlarda KDV oranı vergi değerine göre belirlenecek

Şu anda, 150 metrekaresinin altında konutlarda yüzde 1, üzerindeki konutlarda ise yüzde 18 KDV uygulanmakta.

KDV Kanunu'nun 28'inci maddesine yapılması öngörülen ilave ile arsa ve konut teslimlerinde arsa veya konutun vergi değerine bağlı olarak farklı KDV oranı uygulanması öngörülmekte. Böylece, farklı semtler de bulunan konutlar için aynı büyüklükte olsa dahi farklı KDV oranları getirilmekte.

Daha açık bir ifadeyle, lüks semtlerde bulunan konutlar, 150 metrekaresinin altında olsa bile daha yüksek oranda KDV uygulamasına tabi olacak. Bu belirleme yapılırken vergi değerlerinin objektif kriterlere göre belirlenmesi gerekir.

Dini tesisler için yapılan bağışların tamamı kazançtan düşülebilecek

Eğitim ve sağlık tesisleri için yapılan bağış ve yardımların tamamı kazançtan indirilebilmekte. Tasarı ile dini tesislerin inşası için yapılacak bağış ve yardımların tamamının gelir vergisi matrahı ile kurum kazancından indirilmesine izin veriliyor.

Ayrıca, Türkiye Yeşilay Cemiyeti'ne makbuz karşılığı yapılan nakdi bağışlar da kazançtan indirilebilecek.

Kıdem ve izinde 'askerlik' hesabı

İş Kanunu'na göre işçilerin yıllık izinleri kıdeme ve yaşa göre belirlenir. Ancak görüyoruz ki; askerlik nedeniyle işten ayrılıp daha sonra aynı işyerinde yeniden çalışmaya devam edenler açısından yıllık izin gün sayısında sorunlar yaşanıyor. Özellikle işçinin 14, 20 yoksa 26 gün mü yıllık izin kullanabileceğine işçinin kıdemine bakılarak karar verildiğinden askerlik öncesi sürenin izin kıdemine dahil edilip edilmeyeceği büyük önem taşıyor.

İş Kanunu'na göre, işyerinde işe başladığı günden itibaren, en az bir yıl çalışmış olan işçilere yıllık ücretli izin verilir. Hizmet süresi "Bir yıldan beş yıla kadar olanlara" on dört gün, "Beş yıldan fazla on beş yıldan az olanlara" yirmi gün ve "On beş yıl ve daha fazla olanlara" yirmi altı günden az olmamak üzere izin verilir.

Buradaki bir istisna ise on sekiz ve daha küçük yaştaki işçilerle elli ve daha yukarı yaştaki işçilere verilecek yıllık ücretli izin süresinin yirmi günden az olamayacağıdır.

İş Kanunu'nda muvazzaf askerlik süresine geçilsek... Yasada, muvazzaf askerlikte geçen süreler yıllık izin hesabında dikkate alınmıyor. Oysa; hem sosyal açıdan, hem de yıllık ücretli izinle ilgili düzenlemelerin amacına uygun olması bakımından bu durumdaki kıdem tazminatı almadan askere giden işçilerin yıllık izin kıdemlerinin devam ettirilmesi gerekir. Yine; askerlik dönüşü aynı işyerinde çalışmasına devam eden kıdem tazminatı almadan askere giden işçilerin izin kıdemleri de devam etmeli.

Örnek bir olayda; Yargıtay'ın bu konuda 2007 yılında verdiği bir karar da mevcut. Karara göre; yıllık izin kıdeminin belirlenmesinde askerlikten önce çalıştığı sürenin sonraki süreye ekleneceği belirtiliyor. Ancak Yargıtay emekli olup kıdem tazminatı aldıktan sonra aynı işyerinde çalışmasını sürdüren işçinin yıllık ücretli izin hesabında kıdem tazminatını aldığı önceki sürelerin dikkate alınmayacağı görüşünde. Yine, kıdem tazminatı ve yıllık izin ücretlerini alarak muvazzaf askerlik görevine gidip gelen işçinin kıdemi de sıfırlandığından askerlik sonrası işe giriş tarihi, yeni kıdem süresinin başlangıcıdır. Ve Yargıtay kararlarına göre, bu dönem, yeni bir iş sözleşmesi uygulama dönemidir.

Emekli çiftlerde vefat halinde maaş hakkı

Babaannem ve dedem Emekli Sandığı emeklisi. Biri vefat ederse diğeri onun maaşından yararlanabilir mi? **Özdemir Şarman**

Her ikisi de yeniden evlenmedikleri sürece vefat eden eşin aylığını alırlar.

SORU - CEVAP

Sorularınız için mali-cozum@ismmmo.org.tr adresine mail atabilirsiniz. Tüm sorular e-posta ile tek tek cevaplanacaktır.